

VILNIS

LIETUVIŲ LIAUDIES LAIKRAŠTIS
LITHUANIAN NEWSPAPER
3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Telefonas: (312) 842-7325

VOLUME LXI Nr. 5

KETVIRTADIENIS, KOVO [MARCH] 6, 1980

KAINA 25 c.

KASDIEN

VARGIAI AR SULAUKS
PRASKOLINTI PO \$4,229
APIE STREIKUS
KOKIA MŪSŲ AMERIKA

Oficialiais duomenimis, praeitais metais gyvenimas pabrango 17.6 procento. Uždirbantiems vidutiniškas algas, tai dar pakenčiama, bet mažaalgams ir gyvenantiems iš skrumnių pensijų,— nėra juokas, kai už penktuką ir netgi dešimtuką nebėra ko nupirkti.

Administracijos ekonomistai džiovina savo smegenis, kas daryti su tokiu visko brangėjimu, nesiliaujančia infliacija. Iš pranašavimų, kad ji sulėtės, niekas neišeina. Žinoma, daug kas laukia, bet vargiai ar sulauks, kai infliacija kūrinama vis didėjančiu kariniu biudžetu ir ruošimusi karui.

Vis daugiau atsiranda buržuazinių politikų, susirūpinusių, kad žmonija gali ištikti tragedija. Ieškojimui planų, kad jos išvengs, yra susidariusi Tarptautinė komisija, kuriai vadovauja buvęs Vakarų Vokietijos kancleris W. Brandt.

Šiomis dienomis komisija pasiūlė, jog reikia keisti pasaulio ekonomika ir socialinė struktūra. Ir kad to pasiekus, reikia skirti kasmet po \$60 milijonų neišsivysčiusioms šalims, kad jos išsikapstyti iš skurdo.

Tai iliuzija. Kol nebus panaikintas žmogaus kito žmogaus išnaudojimas, nepasikeis nei pasaulio ekonomika, nei socialinė struktūra.

Netikėsite, jog mes čia Amerikoje, pradėdant karštiniais senkais ir baigiant naujagimiais kūdikiais, kiekvienas būsimieji praskolinti po \$4,229, nes pagal 1981 fiskalių metų biudžetą federalinės skolos pasiekis net \$939.4 bilijono.

\$4,229 yra nemaža pinigų suma. Yra daug žmonių, kurie per metus tiek pajamų neturi. O ką kalbėti apie vaikus, nepilnamečius, bedarbius ir senokus, kurie jokių pajamų neturi.

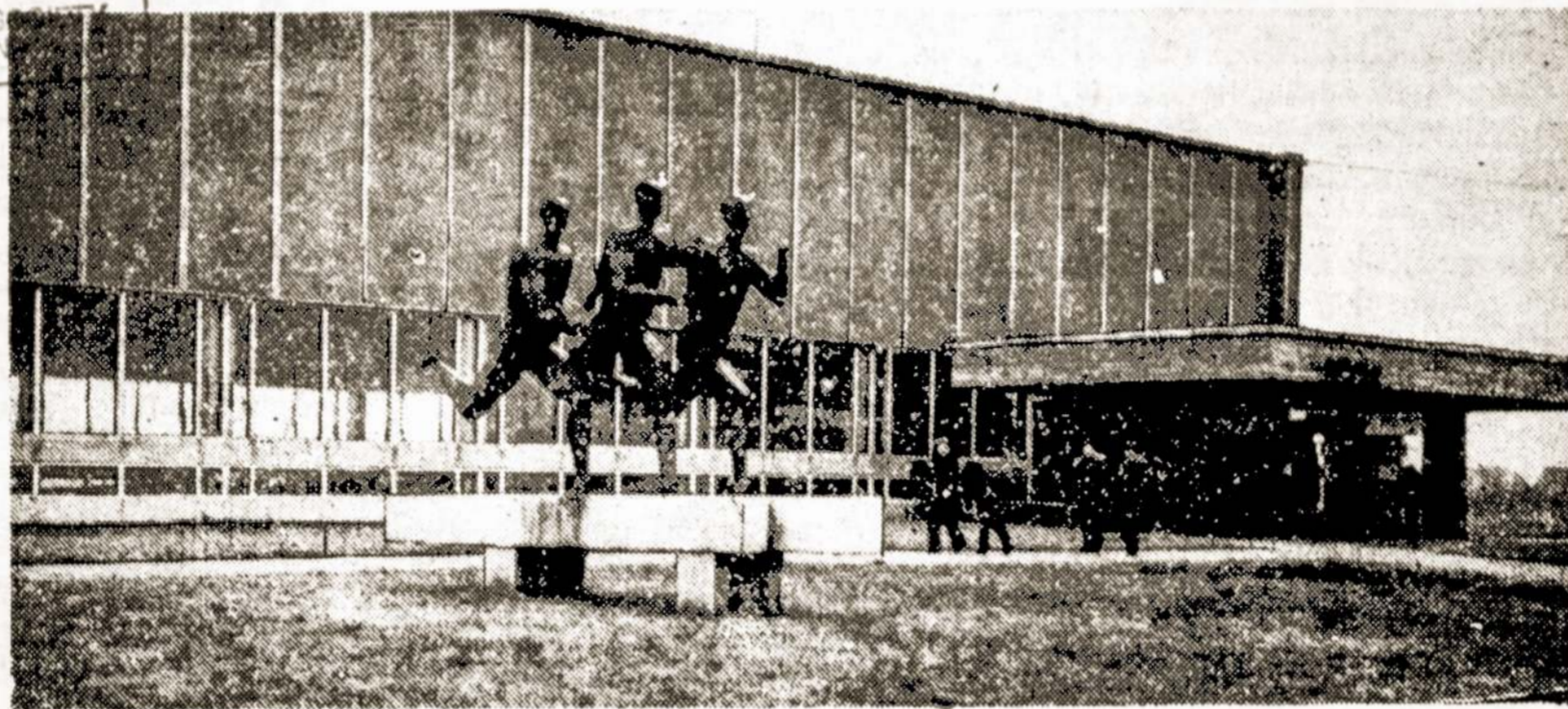
Kad išsikass iš šių skolų, dirbantiems tektų dirbti po kelerius metus dykai.

Komercinė spauda neskelbia visu streikų, o tik didžiuosius. Bet didesniuose miestuose važinėjant autobusu ar automašina, žiūrėk, tai vienur, tai kitur didesni ar mažesni piketai prie mažesnių įmonių, prie biznio įstaigų, ar prie kokio fabrikelio ir panašiai.

Darbininkams streikuoti nėra malonu, bet kad darbdaviai nenuklytų paskutinės skūros, kad šiek tiek skaitytųsi, turi streikuoti, kovoti ir už didesnes algas ir už geresnes darbo sąlygas, ar dėl kokių kviirėtu su darbdaviais.

LIBRARY
MAR 7 1980
STATE HISTORICAL SOCIETY OF WISCONSIN

Klaipėda—jaunystės miestas

Vienas mėgiamiausių klaipėdiečių sporto statinių—lengvosios atletikos maniežas.
V. Poškaus nuotr.

1939 m. kovo 22 d. Klaipėdos kraštą užgrobė hitlerinė Vokietija. Tik po šešerių metų—1945 m. sausio 28 d.—iš Klaipėdos buvo išvytas paskutinis okupantas. Šia Tarybinė Armijos pergale buvo baigta vaduoti visa Tarybų Lietuvos teritorija.

Hitlerininkų rankomis karas smarkiai nusiaubė Tarybų Lietuvą. Bet žmonės žinojo, kad jie gydys karo ir okupacijos padarytas žaizdas ne vieni, o kartu su kitomis broliškoms tarybinėmis tautomis. Joms talkinant, klaipėdiečiai per trumpą laiką panaikino karo pėdsakus.

—Tavo amžius dabar tik prasideda,—sveikino tarybinę Klaipėdą Lietuvos TSR liaudies rašytoja Ieva Simonaitytė.

Dabar streikai vyksta dažnai ir dėl kitko. Dažniausia vyksta prieš darbdavių kėsiniams į išsikovotas darbininkų teises, į darbininkų solidarumą.

Čikagos mokytojų streikas vyko ne už didesnes algas, o dėl to, kad švietimo taryba buvo pasikėsinusi paleisti iš darbo virš 1,000 mokytojų.

Mes didžiuojamės, kad mūsų Amerika yra turtingiausia šalis pasaulyje. Taip, tai neužginčijamas faktas—ji yra turtingiausia pasaulyje. Nė viena kita pasaulyje šalis neturi tiek daug ginklų kaip Amerika, neužaugina tiek daug duonos, neturi taip išvystytos pramonės kaip Amerika. Savo laiku Amerikos doleris buvo pasaulio pinigų karalius.

Bet turėtumėm ir gėdytis, kad Amerikoje yra begalė skurdžių, šiukšlinių ir visokių ligų bakterijomis užterštų getų, noramanų, narkomanų plėšikų... Valdžia maisto talonais turi šelpti mažiausia 20 milijonų žmonių, nes kitaip jie nepragyventų. Praeitais metais jų rėmimas maisto talonais mokėtojų mokėtojams kaštavo \$6.8 bilijono, ateinančiais 1981 fiskaliais metais kaštuos \$9.7 bilijono.

Tai tokia mūsų Amerika, tokioje gyvename.

S. J. Jokubka

Neatpažinsi dabar uostamiesčio. Klesti laivų statyba ir remontas, žuvies pramonė, jūrų transportas. Klaipėdiečiai pasiekė gražių laimėjimų visose technikos ir kultūros srityse. Praturtėjo puošniais pastatais (Smiltynėje lankytojus kviečia unikalus jūrų muziejus, iškilo modernūs kino teatrai, išpūdingi trylikos aukštų tarpreisiniai "Vėturė" žvejų poilsio namai), diena iš dienos gražėja gatvės, parkai, gausėja dekoratyvinių skulptūrų, paminklų.

Klesti ir sportas. Klaipėdiečiai pasiekia vis gražesnių laimėjimų ne tik per respublikines, bet ir per sąjungines bei tarptautines varžybas. Uostamiestyje dabar 73,500 fizikultūrininkų, tarp kurių 26,800 PDG ženklininkų, 150 sporto meistrų. Čia puikios sąlygos kelti sportinį meistriškumą. Klaipėdiečių paslaugoms—54 sporto salės, trys stadionai, 85 tinklinio, 75 krepšinio, 17 rankinio aikštelių, 22 futbolo aikštės, 4 plaukimo baseinai, 3 slidinėjimo bazės, jojimo bazė, jachtklubas, teniso aikštynas, dviračių trekas.

Specializuotos dviračių treku. TSRS tarptautinės klasės sporto meistras Gediminas Maksimavičius giria Giruliuose įrengtą šaudymo iš lanko bazę, o šalies pirmenybių prizininė, ieties metikė Jadvyga Putnienė tvirtina, kad jų lengvosios atletikos maniežas—vienas jaukiausių šalyje.

Vienos sporto bazės uostamiesčio statomos naujos, kitos—rekonstruojamos, plečiamos. Smarkiai pasikeitė klaipėdiečių "Žalgirio" stadionas—pasidabino naujais pastatais, aikštėmis. Dabar čia—dvi sporto salės: žaidimų ir sunkiosios atletikos, o futbolo žinioje—keturios aikštės. Viena jų padengta žvyru—galima treniruotis visą žiemą. Įrengta nauja 120 vietų rūbinė, radijo bei televizijos komentatorių kabina, trenerių kabinetas. Pavasarį apie 12 tūkstančių žiūrovų talpinančios tribūnos baigs puoštis ryškiomis spalvomis—dažymo darbus čia toliau tęs 18 ir 41 profesinių technikos mokyklų moksleiviai.

Labai mielas ir patrauklus moksleivių sporto kompleksas, išsikūręs

tarp 14-osios ir 11-osios vid. Mokyklų. Čia duris kasdien praveria šimtai jaunųjų sportininkų. Komplekse—puiki krepšinio ir pramankštos sporto salės, 25 metrų ilgio plaukimo baseinas. Krepšinininkai ir plaukikai šiame renginyje—didžiausi šeimnininkai. Jaunųjų sportininkų bazė skoningai išpuošta Maskvos olimpinių žaidynių emblemomis, daug stendų vaizdinės agitacijos.

Bene labiausiai klaipėdiečių (ir ne tik jų) mėgiamas lengvosios atletikos maniežas. Šiuolaikinį, modernų įrenginį pamilo lengvaatlečiai, boksininkai, imtynininkai, rankininkai. Rikiuotėn stojęs 1976 m. gruodžio mėnesį, maniežas veikia pilnu pajėgumu—per dieną čia treniruojasi daugiau kaip du tūkstančiai klaipėdiečių. Jau sukurtos ir naujojo įrenginio tradicijos—registruojami maniežo lengvosios atletikos rekordai, jų autoriams įteikiami specialiai pagaminti medaliai, svečių knygoje daugėja čia viešėjusių garsių sportininkų, trenerių, sporto meistrų autografų. Maniežo direktorius Algimantas Plungė kiekvienam svečiui parodo ne tik pagrindinę bazės areną (kiek čia jau surengta respublikinių ir sąjunginių varžybų), bet ir turtingą fizioterapinį bei metodinį kabinetus, kitas darbo patalpas.

Pasak Klaipėdos sporto komiteto pirmininką Joną Kiseliovą, kiekvienas kolektyvas stengiasi turėti savo sporto bazę. Vien tik pastaraisiais metais naujas sales pasistatė Namų statybos kombinatas, Celiuliozės kartono gamykla, Statybos trestas, statybos valdyba Nr. 3, "Baltijos" laivų statykla. Nemažai sportinių statybų numatyta ir ateityje.

Klaipėda—jaunystės miestas. Beveik 70 procentų uostamiesčio gyventojų neturi ir keturiasdešimt metų. Klaipėdiečiams sportas tapo kasdienine reikme, neatskiriama jų gyvenimo dalimi.

M. Marcinkevičiūtė

VILNIS

Lithuanian Peoples Bi-weekly

Published bi-weekly, Thursday, except when preceded by a Holiday, by the Workers Publishing Association, Inc.
Subscription rates in United States: one year \$10.00, six months \$5.50; Chicago \$12.00, 6 months \$6.50; Canada \$15.00, 6 months \$8.00; foreign countries \$15.00, 6 months \$8.00.

3116 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608 Phone 842-7325

Second-class postage paid at Chicago, Illinois

Abu jie vienas ir tas pats

Visiems jau aišku, jog demokratų partijos prezidentiniu kandidatu bus prez. Carteris ar sen. Edward Kennedy. Tai priklausys kurį jų demokratų partijos suvažiavimas nominuos. Kalifornijos gubernatoriui Edmund Brown būti nominuotu šansų nėra.

Kaip prez. Carteris, taip ir sen. Kennedy didžiajam bizniui, daugnacionalinėms korporacijoms bei imperialistiniams interesams—geri kandidatai. Abu jie patikimi, apskrūs sėdėti Baltuosiuose rūmuose ir saugoti didžiojo kapitalo interesus. Tačiau būti suvažiavime nominuotu reikia turėti daugiau rinkėjų simpatijų. Ir tas, kuris daugiau turės, tą demokratų partijos suvažiavimas nominuos.

Štai šiuo metu ir vyksta kampanija, geriau pasakius, kova už rinkėjų simpatijas. Prez. Carteris operuoja beveik vien tik iš Baltųjų rūmų pasikinkęs užsienio politiką, kad tik jis galys išgelbėti šalį nuo sunkumų užsienyje ir pasaulyje taiką nuo "TSRS agresijos". Sen. Kennedy savo ruožtu vanao prez. Carterį, kad Amerikai visi tie sunkumai užsienyje yra pasėka prez. Carterio administracijos neprotingos užsienio politikos. Netgi kaltina prezidentą, kad jis tik kelia "karo isteriją" ketindamas, reikalui esant, daryti karinę intervenciją Persijos įlankoj, kad apsaugojus Amerikai reikalingą naftą.

Sen. Kennedy vanodamas prez. Carterį prieš kurį laiką CBS televizijos korespondentui tiesmukai pažymėjo, kad jaunimas jau buvo siunčiamas į vieną karą, kilusį dėl Amerikos blogos užsienio politikos—, į Vietnamo karą. Dabar jis nenoris nė pagalvoti, kad nauja generacija būtų siunčiama į Persijos įlanką dėl savo galvas dėl OPEC šalių oleodutų. Tačiau prieš karą, kuris būtų koordinuojamas su NATO šalimis ir Japonija, jis nebūtų priešingas.

Sen. Kennedy prezidentą vanao už ketinimą daryti intervenciją į Persijos įlanką, bet pats irgi už karą. Ir už karą, kad jis būtų pasaulinis.

Štai dėl ko jos darosi antiimperialistinės

Neišsivysčiusioms šalims reikia kapitalo plėsti nacionalinei pramonei, žemės ūkiui, švietimui ir t. t. Niekas joms dykai neduoda mašinų gaminti pramoninėms prekėms. Turi jas pirkti iš išsivysčiusių šalių už savo žaliavas, jeigu jų turi. Niekas joms dykai neduoda žemės ūkiui technikos. Turi kultivuoti laukus kauptukais, mediniais arkliais, kad nors kiek gavus derliaus duonai, saujai ryžių. Apie žemės ūki produktų eksportą nesti nė kalbos, kai labai dažnai jų nepakanka prasimaitinti ir turi importuoti. Švietimui irgi reikia pinigų. O iš kur jų gauti, kai už parduotas žaliavas reikia pirkti šaukštai, puodai, netgi ir adatos! Taip jos ir skursta beveik beraštės ir ekonominiai atsilikusios.

Kad išsikaut iš skurdo, neišsivysčiusios šalys ieško turtingose šalyse, tarptautiniuose bankuose paskolų, daugnacionalines korporacijas kviečia investuoti savo kapitalus. Bet ne taip lengvai gauna, ne taip lengvai korporacijos investuoja. Reikia būti kvalifikuota šalimi, pajėgia paskolą gražinti, kad investuotas kapitalas duotų korporacijoms pelno. O kuri gi neišsivysčiusi šalis kvalifikuota, kai vos suveda galus, beraštės, nuskurdusios.

Tačiau užsienio kapitalas, korporacijos į jas vis tiek lenda, bet su sąlyga, kad klausytų jų diktato. Už paskolą reikalauja ne tik didelių palūkanų, o ir kad neišsivysčiusios šalies valdžia krašto reikalus tvarkytų taip, kaip skolinantis užsienio bankas nori. Arba daugnacionalinės korporacijos mielai sutinka neišsivysčiusioje šalyje statyti savo fabrikus, jeigu mato, kad iš neišsivysčiusios šalies darbo žmonių prakaito bus pelno ir be to dar, kad tos šalies valdžia pravestų tokius įstatymus, kokie korporacijai yra naudingi, o ne tos šalies žmonėms.

Pavyzdžiu gali būti Jamaica. Biedna Jamaica paprašė, kad tarptautinis bankas (International Monetary Fund) paskolintų jai \$30 milijonų. Bankas mielai sutiko paskolinti, bet su sąlyga, kad savo valstybės biudžetą apkarpytų (sumažintų) \$150 milijonų.

Kaip Jamaica premjeras Michael Manley sako, sutikus su šia sąlyga, reiktų paleisti į bedarbių gretas 11.000 valstybės tarnautojų, panaikinti subsidijas sveikatos reikalams, transportui, panaikinti nemokamą švietimą, atsisakyti socialinio aprūpinimo (welfare) programos. Vadinasi, reiktų dar labiau pasinerti į atsilikimą, dar labiau padidinti žmonių skurdą. Premjeras su šia sąlyga nesutinka. Paskelbė pirmalaikinius generalinius rinkimus, kad liaudis pasisakytų, ar verta šia tarptautinio banko sąlyga užsinerti kilpą.

Tai tik vienas pavyzdys. Yra ir daugiau pavyzdžių, kaip tarptautiniai bankai, daugnacionalinės korporacijos neišsivysčiusioms šalims užnerinėja jų krašto ūkiui kilpas.

Tai neokolonizmas, prieš kurį išsilaisvinusios iš kolonialinio jungo neišsivysčiusios šalys spūda, kovoja. Štai kur ir pakastas šuniukas, kad neišsivysčiusios šalys vis labiau darosi antiimperialistinės ir vis labiau krypta socialistinio pasaulio pusėn.

VARGAS "VADUOJANT", DAR DIDESNIS BUS... "IŠVADAVUS"

Keisti dalykai dedasi "vadavimo" politikoje. Ne, mes nekalbame apie vlikų, altų, balfų, bendruomenių ir visų kitų rietenas "vardan tautos", padedančias giliai ir realiau suvokti, kokia nelaiminga būtų mūsų tauta, jeigu įvyktų tik prastuose fantastiniuose romanuose galimas dalykas: imtų ir grįžtų į Lietuvą jos valdyti šandien tiek "kenčiantys" dėl jos, ją iki užsimiršimo mylintys Čikagos ir apylinkių "patriotai". Ne, tai sena ir nusibodusi "aukščiau standartų lietuviškės" tema. Keisti dalykai dabar dedasi su šviesesniais, kultūringesniais tos veiklos protais—"Akiračių" leidėjais, redaktorais ir rėmėjais. Dabar jiems iškilo ir jau susipainiojo aktualiausia antitarybinė tema—"visų tautų disidentai ir antikomunistai, vienykitės kovoje prieš Tarybų Sąjungą!"

O atrodė buvo aišku: ir rusų antitarybiniai disidentai, atsidūrę Amerikoje bei kitokioje "laisvėje", ir sionistai, lietuvių "kitaminciai", prisiglaudę "Metmenų" bendradarbių sąrašė, visi iš vien eis griauti tarybinių tautų federacijos, o po draug ir socializmo. Bet vienybės, oportunistinio internacionalizmo viltimis pasidžiaugti neteko, o iškiolo naujos, visai nemalonios problemos: pasirodo, ne taip paprasta su šandieniniais nacionaliniais "disidentiniais" antitarybiniais susitarti dėl tų "idealų", vardan kurių jie neva kenčia—dėl tautų "laisvės", dėl "demokratijos" ir t. t.

Todėl "Akiračiai", žiūrėk, ir kimba į plaukus savo žygio prieš TSRS kolegoms, atsidūrusiems čia, amerikose, dėl to, kad nepatiko Tarybų valdžia ir socializmas. Būdingas ta prasme "Akiračių" aktyvistų pasikalbėjimas su A. Ginzburgu, kuris save laiko rusų atstovu ir kuris labai patogiai sutelpa kovoje "dėl laisvės" su tokiu, net amerikiečių akimis žiūrint, reakcininku ir konservatoriumi, kaip senatorius Džeksonas, remias stambiausius ginklų gamintojus. A. Gureckas ir K. Almenas, dalyvaujant T. Venclovai, kaip vertėjui, ir kartais kukliai įsiterpiančiam V. Vengriui, visais būdais reikalauja A. Ginzburgą atsakyti: kai nuversite Tarybų valdžią (teglu pasvajoja naiviai vieni ir kiti), ar jūs, rusų "disidentai", duosite Lietuvai atskirą "nutarybintą" valstybę? Ir kimba aršiai, nesigailėdami "išskankinto" disidento, nes jis turis išaiškinti jiems, kaip bus su ta Lietuva, jeigu ją "išvaduosią" iš komunizmo.

O, pasirodo, vargas yra "išvaduoti", bet dar didesnis bus "išvadavus". Mat, tie "geriausi", "pažangiausi", "demokratiškiausi" rusų disidentai visai neišsivaizduoja, ką reikės daryti su Lietuva ir kitomis respublikomis, tame tarpe ir tomis, kurios tautinį valstybingumą gavo pirmą sykį istorijoje tik TSRS, o ne kieno kito dėka...

Tai štai, kaip aiškina "Akiračiams" vienas ukrainietis, čia gimęs ir niekadęs Ukrainos nematęs, netgi tie rusų "disidentai", kurie "aukojasi" dėl "visuotinės laisvės", norėtų, sugriovę lygiateisių tarybinių tautų sąjungą, atstatyti...

Rusijos imperiją. Taip mat pagal juos išsispresę tautų laisvės problema—būtų monarchinė ar kitokia ikirevoliucinė Rusija, o jos "globoje" visos tautos, kurios turi šandien socialistinį valstybingumą ir tautinį suverenumą, savo nacionalines teritorijas, vyriausybes ir kt. Tas ukrainietis, arba tiksliau—ukrainiečių kilmės amerikietis, skundžiasi, jog net Solženycinas, kurį tiek išgarbino dėl "laisvės idealų" visi antitarybininkai ir "laisvoji" spauda, net Solženycinas yra už Rusijos pravoslavinę imperiją—"Tačiau dabar jis Vakaruose yra perėjęs tam tikrą evoliucijos procesą. Jis dabar labiau linksta į nekomunistinės Rusijos sąvoką—Rusijos su savo satelitais. Tai yra daugumos rusų emigrantų koncepcija. Ir senų, ir naujųjų".

Tai, va, kaip sakoma, "bobute, tau ir devintinės"—tarybų valdžią verskime kartu, padedant "laisvajai" amerikiečių propagandai, o jau po to jūs tiksite mums tik į imperinio dvaro tarnus.

Taigi, tiek vargo, kol "išvaduos", o po to—dar didesnis vargas: kokią vietą pravoslavinėje solženycinų imperijoje gausi. Ukrainietis skundžiasi, jog—"tai vis dar atsiudoda tuo senųjų priešrevoliucinių imperijos valdovų raugu (. . .) Jų periodika palaiko tas pažiūras. Pavyzdžiui, "Kontinent" juos palaiško (. . .)"

O kiek J. Gliauda ir "Draugas" prisidžiaugė tuo "Kontinento" rašiniams! Pasirodo, vien dėl to, kad jis žada Lietuvai carinės Rusijos buvusią tvarką! . . .

Todėl K. Almenas ir kimba taip aršiai į akis (padedamas mao-dzedunistų draugo A. Gurecko) rusų disidentui A. Ginzburgui: sakyk aiškiai, ką norite daryti su Lietuva, kaip jūs žiūrite į tautų apsisprendimo klausimą ir t. t. O A. Ginzburgas, atvirai kalbant, tik mėmliuoja, nieko tikslaus pasakyti negali, jo programoje matyt tokio dalyko nėra.

Ką bedarysi—teglu pašiojasi pagėgėliai ir disidentai, tegul jie to muko pavyzdžiu "apsvarsto" iš karto visus tautinius klausimus Lietuvoje ir Europoje apskritai. Tačiau patartina jiems, jei bent kiek gailisi laiko, būti didesniais realistais: tautinį klausimą jau išsprendė socializmas ir Tarybų valdžia, ko niekadęs nesiekė ir kur geros valios nerodė jokie Rusijos imperijos sapnuotojai. Be to, taip rūpinantis tautinio suverenumo klausimu, verta apsidairyti, ar jis suprantamas kraštui, kuriame "Akiračiai" leidžiami—ar yra bent vienas pavyzdys istorijoje, kai to krašto valdantieji sluoksniai padėjo bent vienai tautai nesavanaudiškai, be jokių išlygų išsikvoti nacionalinę nepriklausomybę? Net buržuazinės Lietuvos, caro atstovai reikalaujant (niekam neatstovaujantiems!), ilgiausiai iš visų didžiųjų valstybių nepripažino! Tad ko čia vaikiškai ieškoti tautinės teisybės ten, kur jokie almenai bei kiti antiistoriškai maštantys žmonės nesuras? Ką ir saukti—begalinis vargo vargšai, istorinės teisybės nuovokos neturintys! . . .

K. Vilnietis

Vilnis, kovo 6, 1980

BESIVYSTANČIOS ŠALIES ŽEMĖS ŪKIS

[LIBIJA]

Palei visą Libijos Viduržemio jūros pakrantę, keisdami vienas kitą, tęsiasi miežių ir kviečių laukai, vešlios ganyklos, sodai ir vynuogynai. Bet kuo toliau į pietus, tuo labiau jaučiamas karštas dykumos alsavimas. Vešlią žalumą pakeičia nyki saulės išdeginta stepė, kuri greitai virsta rausvai geltona didžiąja Sachara. Šioje smėlio jūroje tik kur ne kur žaliuoja mažos oazių salelės.

Kufra—viena iš jų. Čia įsikūręs stambiausias Libijoje valstybinis ūkis. Bendras žemės naudmenų plotas siekia 10 tūkstančių hektarų. Ūkis augina grūdines kultūras, daržoves ir vaisius, o arbūzus ir melionus skina ištisus metus.

Kufroje į dangų stiebiasi nebijančios kaitros palmių šluotelės. Jų šešėliai dengia vynuogynus, apelsinmedžius ir citrinmedžius. Toliau—daržovių lysvės, kviečių ir miežių laukai. Čia kiekvienas žemės sklypelis kruopščiai įdirbamas ir gausiai laistomas. Vandeniū ima iš požeminių ežerų, kaip tvirtina specialistai, plytinių po visa Sachara. Vietiniai valstiečiai požeminius vandenis naudoja ne tik laukams drėkinti, bet ir buities reikalams.

Nepriklausomybės metais Kufros rajone pastatytos šiuolaikinės gyvulininkystės fermos, paukštynai. Įkurtos pirmosios vaisių ir daržovių perdirbimo įmonės. Kufra tapo vienu svarbiausių Libijos žemės ūkio rajonų, maisto produktais aprūpinančiu šalies pietryčių gyventojus.

Libijos oazių „Žalioji juosta“ plėtėja kiekvienais metais. Dykumos įsisavinimo projektai čia įgyvendinami didžiuliuose plotuose. Šalies ekonominio vystymo penkmečio plane (1976-1980 m.). Šiems tikslams išskirta beveik 1,2 bilijono Libijos dinarų. Darbų mastai ištis milžiniški, ypač jei prisiminsime kad iki 1969 metų revoliucijos šito krašto žmonės žemdirbystės praktiškai nežinojo. Tik nedideliuose plotuose prie Tripolio žaliavo giraitės ir sodai, priklausę italų kolonistams, karališkos šeimos nariams, keletui vietinių žemvaldžių.

1970-aisiais, po monarchijos nuvertimo praėjus tik metams, Libijoje buvo priimti įstatymai konfiskuoti karališkos šeimos nariams priklausiusias valdas ir eksproprijuoti italų kolonistų žemes. Nacionalizuotos valdos, sudariusios maždaug pusę visų tinkamų žemdirbystei plotų, perėjo agrarinės reformos ir žemių įsisavinimo ministerijos žinion.

Į agrarinės reformos fondą taip pat buvo perduotos dirvonuojančios ir plėšinių žemės. Šie plotai nemokamai išdalyti bežemiams valstiečiams.

Sacharos puolimas prasidėjo pirmaisiais respublikos gyvavimo metais. Visiems dykumos žemių, sudarančių 95 procentus šalies teritorijos, įsisavinimo darbams vadovauja valstybinės organizacijos. Jos tiesia tuose rajonuose kelius, stato drėkinimo sistemas, gyvenamuosius namus, mokyklas, ligonines, tiesia elektros linijas. Po to šios žemės sklypais iki 20 hektarų parduodamos valstiečiams su nuolaida iki 50 procentų. Iš Sacharos atkovotos žemės plotas dabar siekia beveik milijoną hektarų.

Vilnis, kovo 6, 1980

Islamas atlieka pažangų vaidmenį

[Pagal Algimanto Čekuolio straipsnį „Islamas: istorija ir dabartis“]

Mažai žinome apie tolimų šalių religiją, jos barzdotes veikėjus, apsilvikiusius mums keistais plevėsuojančiais drabužiais, su tiurbanu arba feska ant galvos. Skardžiai tąšios jų maldos, kurias kartais išgirstame sukinėdami radiją, kai kuriuos mus priverčia gūžtelti pečiais ir kataloguoti kokia nors trumpa savoka „religiniai fanatikai“, net „atsilikę tamsuoliai“—ir daugiau tuo nesirūpinti.

Iš tikrųjų didžiųjų pasaulio religijų islamas yra jauniausia po budizmo ir krikščionybės. Siemet, pagal mahometonų kalendorių, jam sukanka 1400 metų. Apie 900 milijonų musulmonų gyvena įvairiose šalyse nuo Afrikos pusiaujo iki Viduržemio jūros, iš dalies Albanijoje ir Jugoslavijoje, visoje (su retomis išimtimis) Azijoje, Filipinuose ir Indonezijoje. Islamą išpažįsta ir dalis tarybinių Vidurinės Azijos, Kaukazo respublikų ir Pavolgio gyventojų, nemažai jų Kinijoje. Daugelyje šalių islamas yra vienintelė arba dominuojanti religija, o kai kuriose net valstybės globojama.

Susiformavus VII a. (pranašas Mohametas mirė 632 metais) islamas perėmė kai kuriuos krikščionybės principus: dievas yra vienas, jis lemia viso pasaulio ir kiekvieno žmogaus likimą, jį reikia be atvangos garbinti, žemiškasis pasaulis yra laikinas, nusipelnęs po mirties bus apdovanotas dangaus palaima, o nusidėjėliai pasmerkti amžinoms kančioms. Islamas tolerantiškai pripažįsta giminybę su krikščionyste ir judaizmu, laiko Abraomą ir Kristų pranašais, kurie paruošė kelią didžiajam pranašui Mahometui.

Kaip ir kiekviena religija, islamas idealistiškai supranta pasaulio esmę, sandarą, jo tezę prieštarauja materializmui, ir konservatyvus šios religijos elementai neretai būna panaudojami egoistiniais eksploatatorių interesais. Pats žodis „islam“ reiškia „nuolankumą, atsidavimą dievo valiai“.

Tai viena teisybės pusė. Antroji, jog būdamas engiamų tautų daugumos religija, isamas dažnai atspindi jų interesus ir tampa išsivadavimo kovos ginklu. Naseras, nepriklausomo Egipto įkūrėjas ir pirmas prezidentas, pavadino islamą revoliucine religija, nes šventasis mahometonų raštas koranas drau-

— Tarybų Sąjunga ir Prancūzija susitarė 1981 metais išvien siekti erdvės užkariavimo sputnikais, erdvėlaiviais ir pan.

— Socialistų Internacionalo pirmininkas, buvęs Vakarų Vokietijos kancleris Willy Brandt, sako, jog detentei nėra alternatyvos, turi būti SALT II sutartis ratifikuota ir nelaukiant reikia pradėti derybas dėl SALT III sutarties.

— Honduro komunistų partija pareiškė, kad grupė konservatyvios pakraipos kariškių mėgina sudaryti sąlygas valstybės perversmui šioje Centrinės Amerikos šalyje. Partijos pareiškimas paskelbtas Honduro laikraštyje „Tiempo“.

— Gvatemala pergyvena labai sunkią politinę ir socialinę krizę. Šalis nebėgali toliau gyventi tokiais sąlygomis, rašo Kolumbijos laikraštis „Telemundo“.

džia turėti daug žemės. Koranas reikalauja socialinio teisingumo, smerkia eksploataciją, reikalauja būti santūriems, pasninkauti, kategoriškai draudžia alkoholį, procentus už paskolintus pinigus, vagystę, kyšius, paleistuvystę. Ne visur ir ne visada tie reikalavimai vykdomi, bet štai visų musulmonų solidarumas—reikalavimas, kuris eina tuoj po reikalavimo tikėti alachu. Islamas ne tik tikėjimas, bet ir gyvenimo normų, moralinių ir filosofinių vertybių visuma. Engelsas pabrėžė, kad apibrėžtoje istorinėje situacijoje islamas atliko pažangų vaidmenį.

Islamas suvienijo klajokles arbu gentis, paskelbdamas giminingumą ne pagal kraujo ryšį, o pagal religiją. Dėl to susikūrė stipri, centralizuota kalifų valdoma arabų valstybė, kuri VII-VIII amžiais užkariavo Palestiną, Siriją, Mezopotaniją, Persiją, Užkaukazę, Vidurinę Aziją, Egiptą, Šiaurės Afriką, Pirėnų pusiasalį, Šiaurės Indiją ir ilgą laiką buvo didžiausia bei labiausia apsišvietusi pasaulyje. Arabai davė civilizacijai skaitmenis, kurie, be kita ko, pasirodė tinkami ir kompiuterių amžiui, algebrą, astronomiją, medicinos ir poezijos pagrindus, higienos principus. Pirmąjį mūsų eros tūkstantmetį Europa buvo laukinis kraštas. Homerą ir apskritai graikų kultūrą Renesansas gavo ne iš Romos griuvėsių, o per arabų kalifatus (karalystes) dabartinės Ispanijos teritorijoje, kur tie kūriniai buvo išsaugoti ir išversti. Musulmonai prisimena tą epochą kaip vakarykštę dieną. Ja pagrįstai didžiuojasi. Sekė otomanų, vėliau britų, prancūzų, dar vėliau netiesioginė JAV kolonizacija. Tai, ką mes matome pastaraisiais 30 metų, yra ne kas kita, o nacionalinis atgimimas, kai panaudojamas ir galingasis ginklas—islamo religija. „Musulmonais“ prancūzų kolonizatoriai vadino visus Alžyro ir Maroko kovotojus už laisvę. Ir tikrai dažnai net ir ateistai turėjo vienytis po religine islamo vėliava.

Naujausias ir ryškiausias pavyzdys—Iranas, kur laimėjo liaudies antiimperialistinė nacionalinio išsivadavimo revoliucija. Ji irgi prasiždėjo islamo lozungais, o tai dar kartą liudija, koks galingas yra šios religijos socialinis užtaisas. Svarbu, kad ir nugalėjusi ši revoliucija vykdo tuos antiimperialistinius principus.

Kiekvienoje islamo šalyje kova už ekonominį šalies išsivadavimą vyksta skirtingai, priklausomai nuo sąlygų, bet jas vienija bendras siekimas galų gale sulaužyti senąją ekonominę santvarką, kuri leido imperialistinėms valstybėms turtėti grobiant „trečiąjį pasaulį“.

JAV tebedando išlaikyti Artimuosiuose Rytuose savo neokolonistines pozicijas. Rajonas paskelbtas „gyvybiškai svarbiu Amerikai ir visai Vakarų civilizacijai“. Ką gi, tikrai... Čia nafta ir svarbiausias pasaulio vandens kelias. Dėl to JAV politika igyjo ryškų natiislamišką charakterį. Vienas šios politikos pasireiškimų—karšta meilė Izraeliui.

Galbūt tokia politika neišvengiama Amerikai, nes kitos tiesiog nesugalvosi, bet ji beviltiška mūsų dienų konjunktūroje.

S. J. J.

Viena svarbiausių kryptų žemės ūkiui modernizuoti, kartu ir klajokliams prie sėsiaus gyvenimo prantinti respublikos vyriausybė laiko kooperaciją. Šalyje jau veikia 230 tiekimo-realizavimo ir 20 gamybių kooperatyvų, 17 valstybinių ūkių. Valstybė aprūpina juos technika ir sėkla, padeda kovoti su žemės ūkio kultūrų kenkėjais, įrengia kilnojamas traktorių ir kombainų remonto dirbtuves. Plėtoti kooperaciją labai padeda valstybinio kredito sistema, 25 metams kooperatyvams duodamos beprocentinės paskolos fermoms modernizuoti, drėkinimo sistemoms gerinti, žuliniams įrengti.

Vyriausybės agrarinės politikos dėka pastaraisiais metais žymiai padidėjo žemės ūkio produkcija. Kviečių derlius 1978 metais pasiekė 200 tūkstančių tonų—6 kartus didesnis nei 1970 metais, o stambųjų galvijų padvigubėjo, jų dabar—180 tūkstančių. Beveik 60 procentų Libijos gyventojų dabar aprūpinama savais maisto produktais. „Šie pasiekimai leidžia tikėtis, —rašė Libijos laikraštis „Al-Fadžr al Džadid“,—kad devintojo dešimtmečio vidury mes galėsime visiškai aprūpinti gyventojus savais maisto produktais“.

V. Michinas

Trumpai

— Automobilių pramonės darbininkų profsąjungos prez. Douglas Fraser buvo nuvykęs į Japoniją, prašyti, kad japonų automobilių korporacijos statytų fabrikus Amerikoje, nes importuojami iš Japonijos automobiliai Amerikos automobilių pramonę varo nuo koto.

— Prez. Carteriui paskelbus, kad jaunimas turi registruotis mobilizacijai, universitetuose ir miestuose kilo didžiausias jaunimo pasipiktinimas. Ypač gausios demonstracijos vyko Kalifornijoje, Niujorke, Čikagoje demonstravo virš 1,500 jaunuolių.

— Panamos mieste įvyko Panamos Komunistų partijos pirmas viešas (legalus) suvažiavimas, kuriame dalyvavo 235 delegatai. Generaliniu sekretoriumi tapo perrinktas Ruben Dario Souza. Suvažiavimą sveikino JAV Komunistų partija.

— Nežiūrint kad Britanijos torių valdžia neleido įvažiuoti į Britaniją Pasaulinės taikos tarybos pirmininkui Romesh Chandra, Londone vis tiek įvyko britų taikos šalininkų suvažiavimas, piktai pasmerkęs premjerės Thatcher politiką, kuria toriai siekia šalį vesti į „šaltąjį karą“ ir ginklavimąsi.

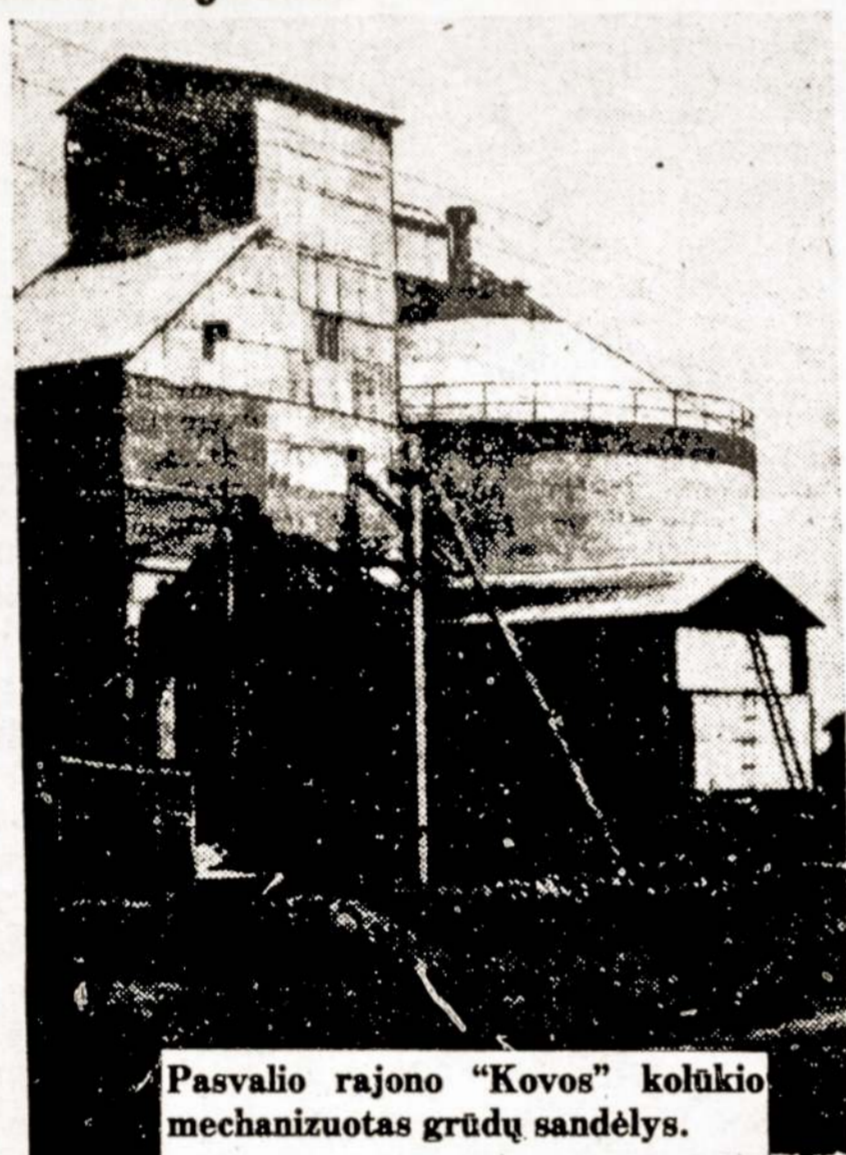
— JAV komjaunimo (Young Workers Liberation League) X suvažiavimą sveikino įvairių šalių jaunimas, taipgi Demokratinio jaunimo pasaulinė federacija, kuri atstovauja daugiau kaip 200 milijonų pasaulio jaunuolių.

— Pasirinkusiai pažangos kelią nedidelei Karibų jūros Granada salai Alžyras, Libija ir Sirija sutiko duoti \$10 milijonų paskolos, pranešė Granados prem. Maurice Bishop.

— Nežiūrint Vašingtono pastangų pastoti kelią Maskvos olimpiadai, Tarptautinis olimpiados komitetas vis tiek nutarė, kad olimpiada turi vykti Maskvoje.

Pasvalio rajone

Pasvalio rajono "Kovos" kolūkio mechanizuotas grūdų sandėlys.

Pasvalio rajono "Kovos" kolūkio žemdirbiai pagal kolūkio statybininko A. Urbonavičiaus, kolūkio pirmininko A. Venskūno bei vyr. inžinieriaus mechaniko J. Masilionio projektą pastatydino 2,000 tonų mechanizuotą grūdų sandėlį.

Pastate trys patalpos—saugykla, valymo skyrius ir džiovintuvų skyrius. Grūdų saugykla betoninių pamatų, kuriame įrengti ventiliaciniai—transportavimo kanalai. Saugyklos skersmuo—18 m., aukštis—15 m. Saugyklos karkasas suvirintas iš vamzdžių, o sienos iš lakštinio plieno.

Grūdų sluoksnio aukščiui nustatyti įrengta 16 elektrinių daviklių, o supiltų grūdų temperatūrai matuoti—60 termodaviklių. Grūdų temperatūrai saugykloje pakilus per 40-45 laipsnius, įsijungia šviesos ir garsinė signalizacija kartu nurodo, kuriose bokšto vietose ima kaisti grūdai.

Jeigu nepadeda ventiliatoriai, norijos neša grūdus į aktyviosios

ventiliacijos bunkerius arba į šiluminę džiovyklą.

Sandėlyje sumontuoti transporteriai per valandą gali perpilti daugiau kaip 50 tonų, o per parą—visus grūdus.

Derliui džiovinti ir valyti panaudoti punkto KZS-20B įrengimai. Atvežtą produkciją autokeltuvas GAP-2C išverčia į priėmimo duobę. Iš čia grūdai norija keliauja į valymo patalpas viršutiniame aukšte, kur įrengti 50 tonų rezerviniai bunkeriai. Iš bunkerių grūdai patenka į valymo mašinas. Iš jų—grūdų džiovyklas.

Iš džiovyklų jie keliauja į aušinimo kolonėle, o iš čia—bunkerius, kur juos papildomai aušina ventiliacija. Iš aušinimo bunkerių grūdus galima nukreipti į saugyklą ar į transporto priemones.

Į saugyklą gabenamą derlių automatiškai pasveria dvejų automatinės svarstyklės D-50. Sandėlį aptarnauja vienas mechanizatorius. Šamatinė vertė—152 tūkstančiai rublių.

DU MILIJONAI ĮVAIRIŲ INDŲ

Kaune J. Greifenbergerio san techninių dirbinių gamyklos kolektyvas daugiau kaip trečdalis visos produkcijos gamina šeiminiškams. Kasmet jos gauna vis daugiau, įvairesnių ir geresnės kokybės plataus vartojimo gaminių: cinkuotų indų, katilų. Šiomet jų bus pagaminta beveik už 3,5 milijono rublių. Kauniečiai pateiks vartotojams daugiau kaip du milijonus įvairių indų, apie pusantro milijono katilų.

GAUSĖJA TRAKTORININKŲ

Neseniai Žeimelio kaimo profesinės technikos mokyklos Jonišio filialą baigė dešimtoji laida. Šį kartą metus trukusiuose kursuose mokėsi ir įsigijo plataus profilio traktorininko mašinisto specialybę 40 žemdirbiu.

Dabar ūkiuose iš viso dirba daugiau kaip tūkstantis traktorininkų.

DAILININKAI PAS KOLŪKIEČIUS

LTSR dailininkų sąjungos šefuojamo Biržų rajono "Laisvosios žemės" kolūkio kultūros namuose veikia paroda, kurioje savo kūrinius eksponavo J. Kuzmickis, K. Bogdanas, B. Uogintas, J. Mackonis, B. Mingilaitė, P. Rauduvė.

Paroda buvo aptarta kūrinių autorių ir kolūkiečių susitikime.

MEGĖJIŠKŲ FILMŲ FESTIVALIS

Paminklų apsaugos ir kraštotyros draugijos centro tarybos prezidentas surengė mėgėjiškų kino filmų festivalį apie kraštotyra, paminklų apsaugą ir muziejinkystę. Jame dalyvavo dešimtys kino mėgėjų. Garbės diplomą ir pagrindinį festivalio prizą pelnė vilnietis V. Urbanavičius už juostas "Teodoras Grofusas" ir "O! ratu, ratu".

Anykščių šilelio jaunystė

Žiemos rūbas.

L. Grubinsko nuotr.

Savotišką lietuvių literatūros klasiko Antano Baranausko poemos "Anykščių šilelis" tęsinį parašė... respublikos Mokslų Akademijos Botanikos institutas, išleidęs to paties pavadinimo monografiją (ats. redaktorius—biologijos mokslų kandidatas A. Lekavičius). Joje pasakojama apie Anykščių šilelio—mūsų gimtojo krašto gamtos perlo antrąją jaunystę. Šiandien šilelis—1,500 hektarų landšaftinis draustinis, naturalus botanikos sodas.

Šiuo unikaliu kampeliu susirūpinta atkūrus Lietuvoje Tarybų valdžią, nutilus Didžiojo Tėvynės karo pabūklams. Daug kur dabar išvyti pirmųjų želdinimo darbų vaisius—vešlius pušų bei eglių jaunuolynus. Mokslininkams rekomendavus, imta taip pat sodinti vertingesnių rūšių medžius—ąžuolus, maumedžius. Dabar daugelis jų išaugę sulig penkių aukštų pastatų. Draustinyje galima aptikti didesnę

dažį Lietuvos floros—beveik 700 aukštesniųjų augalų bei 160 valgomų grybų rūšių. Turtingas miškas ir savo gyvūnija—šernais, kiaunėmis, stirnom, audinėm, lapėm, bebrais.

Rūpestingai globojamos seniausių laikų geologinės atodangos, didžiausias Lietuvoje Karalienės liūnas, nekalbant jau apie riedulį—milžiną Puntuką. Botanikai ištyrė kone kiekvieną draustinio pėdą, aprašė florą, nustatė retų augalų augimo vietas, pasiūlė būdus jiems apsaugoti.

Remiantis tyrimų medžiaga, paruoštas Anykščių šilelio išplanavimo bei tvarkymo projektas, kurį miškų ūkio specialistai įgyvendina. Taip pat nustatytos poilsio ir turizmo zonos, jose atsirado takų, iš sausulių surestų suolų bei pavėsinių, įrengtos lauzavietės, valčių prieplaukos.

Tūkstančiai žemdirbių žiemą praleidžia savo atostogas respublikos poilsio namuose ir sanatorijose.

NUOTRAUKOJE: Birštono "Vermės" sanatorijos poilsiautojai [iš kairės į dešinę] Jurbarko rajono "Ąžuolo" kolūkio melžėja O. Buit-

kuvienė, Tauragės rajono "Raudonosios žvaigždės" kolūkio gyvulininkystės fermos darbininkė A. Artikovienė ir Kedainių rajono Lančiūnų tarybinio ūkio vyriausiasis agronomas J. Minkevičius slidinėja. G. Svittojaus nuotrauka

Vilnis, kovo 6, 1980

CLEVELAND, OHIO

MIRĖ BEN DARIN

Kelis metus nesveikavęs Ben Darin (Darenas) sausio 5-tą vakare turėjo širdies ataką. Nuvežtas į Euclid General ligoninę, kur po keturių dienų numirė.

Jis buvo gimęs Miežiškių kaime, Panevėžio apskrityje 1898 m. spalio 10 d. Lietuvoj turėjo tris seseris ir brolių, o Clevelande pusbrolių Petrą Plungę, jau mirusį, ir jo tris sūnus.

Benis buvo labai lėto būdo ir neiškalbus, bet jis buvo daugeliui matytas, nes visur lankėsi. Asmeniškai nelabai žinomas. Žinome, kad jis buvo netikintis, progresyvas, "Vilnius" bei "Laisvės" skaitytojas ir tų laikraščių vartininkas iki pat paskutinių dienų.

Nežinoma, kada iš Lietuvos išvažiavo, bet pirmiausia buvo Argentinoj, iš kur atvyko į Clevelandą 1927 metais. Kelis metus dirbo ir gyveno su Jonu ir Ona Rūbais, ūkininkais. Paskiau iki pensijos dirbo Fisher Body, Euclid, fabrike.

Laidotuvėnės rūpinosi giminaičiai, George ir Peter Plungės. Buvo pašarvotas pas graborių Rybickį. Mažas būrelis giminių ir draugų palydėjo jo pelenus į Kalvarijos Kapines, kur buvo užkasti virš pusbrolio kapo. Girdėjom, kad turto dalį nabašninkas paskyręs "Vilniai" ir "Laisvei".

Gilią užuojautą reiškiamo jo giminių ir artimiesiems. A. Susnis

Oakland, Cal.

PLĒSIKAS NUŠOVĖ ZIGMA MOZŪRAITĖ-ŽURAITĖ

Prieš dvidešimt metų Oaklande įsigijo dviejų butų namelį Zigmas ir Margareta Mozuraitė. Priekinę dalį nuomavo, o užpakalinėje gyveno patys. Kuklus žemės sklypelis daržovėms, keli vaismedžiai. Viskas aptverta lentų tvora. Varteliai užrakinti, kad vaikai ar nereikalingi žmonės nevaikščiotų. Ten esame turėję LLD 198 kuopos susirinkimų ir parengimėlių.

S. m. sausio 24 dieną suskambėjo vartelių skambutis. Mozuraitienė išėjo ir rado stovintį gražiai apsirengusį jauną vyrą. Sakėsi esant pastatų inspektorium. Tą dieną prieš keletą valandų buvo žemės drebjimas. Mozuraitienė turėjo mintį, kad jos pastatui nuostolių nepadaryta ir paprašė eiti toliau, gal kiti laukia pagalbos. "Inspektorius" išsitraukė revolveriu pareikalavo atidaryti vartelius arba ji bus nušauta. Mozuraitienei įsakė drauge su juo eiti į kambarį. Ji ėjo, o jis sekė su revolveriu rankoje. Mozuraitis pamatęs per langą skubinosi prie durų įleistį žmoną, bet vagis nustūmė Mozuraitienę į šalį ir paleido šūvį į Mozuraitės krūtinę. Šūvis pervėrė širdį, auka krito be žado.

Žmogžudys revolverio drūtgalium smogė Mozuraitienei į galvą. Įsakė eiti į kambarį. Jis nutraukė telefono vielas. Pareikalavo pinigų. Mozuraitienė atidavė savo pinigų, kurioje buvo apie dvidešimt dolerių. Reikalavo daugiau, bet ji tik tiek turėjo.

Išėidamas įsakė Mozuraitienei neiti iš kambario, nešaukti policijos, nešaukti kaimynų pagalbos. Atgavusi sąmonę ji šaukėsi kaimynų pagalbos. Iki policija pribuvo, žmogžudys pabėgo. Mozuraitienę nuvežė į ligoninę, susiuvo žaizdą.

Vilnis, kovo 6, 1980

Tragiškoje valandoje daug padėjo Karosai. Tą pačią dieną atskrido Mozuraitėjų sūnus su marčia iš Tucson, Arizona. Kūnas buvo pašarvotas Bannon Mortuary. Atsiveikinimo kalbėlę pasakė K. Karosienė. Palaidotas Evergreen kapinėse. Atsiveikinime dalyvavo Oaklando ir apylinkių pažangieji lietuviai.

Zigmas Mozuraitis-Žuraitis gyveno 86 metus. Gimęs augęs Lietuvoje, Sakių aps., Griškabūdžio apylinkėje. Liūdesyje liko žmona Margarita; Tucson, Arizona, sūnus James Mozuraitis, jo žmona Silvija ir du anukai, New Yorke mirusio sūnaus Alberto sūnus ir anūka Lietuvoje—brolis, dvi seserys ir jų šeimos.

Zigmas atvyko į Ameriką prieš pirmąjį pasaulinį karą. Apsigyveno Ansonia, Conn. Dirbo vario ir žalvario dirbtuvėse. 1918 metais sukūrė šeimą su Margarita Murauskaite.

Persikėlęs į Brooklyn, N. Y., išsimokė restorano virėju. Daug metų dirbo Igno Sutkaus įstaigoje, kuri buvo laikraščio "Laisvės" name prie Ten Eyck ir Lorimer gatvių.

1947 metais atvažiavo pas sūnų James į Californiją ir apsigyveno Oaklando miesto apylinkėje. Dirbo restorane, o vėliau atidarė nuosavą valgyklą. Abu su žmona dirbo sėkmingai.

Sulaukę pensionierių amžiaus, abu daug dirbo LLD ir LDS kuopų parengimuose. Margarita buvo nuolatinė parengimų komisijos narė. Ji jau keliolika metų yra LLD 198 kuopos užrašų raštininkė. Zigmas iki mirties buvo LDS 169 kuopos pirmininko pagalbininkas.

Prenumeravo laikraščius ir rėmė finansiškai "Skaitė" "Gimtąjį kraštą". Abu buvo Lietuvoj, gėrėjosi Lietuvos darbininkų gyvenimu.

Margarita Mozuraitienė aukoja "Laisvei" \$100 prisiminimui vyro mirties. Taipgi aukoja \$100 sveikinimui "Vilnius" 60 metų sukakties.

Dėkoja sūnui už pagalbą laidotuvėse, Karosams už teiktą pagalbą tragiškomis valandomis, M. Kamar-Kamarauskienė už prieglaudą, T. King už pagalbą surandant naują gyvenimo vietą.

Visi pažangieji lietuviai šioje apylinkeje Margaritą užjaučia.

A. Taraska

Feb. 12, 1980

Dear Mary Grager:

Please find enclosed check of \$100. This is a donation from Margaret Mozuraitis to greet the 60th anniversary of "Vilnis" and in memory of her husband's recent tragic death.

I do hope you are feeling as well as possible, as we do need you very much.

Sincerely yours,

Violet Trask (Taraškienė)

ST. PETERSBURG, FLA.

Sausio 19 d. Piliečių klubas atžymėjo savo 7 metų sukaktį. Klubo pirm. Valys Bunkus paaiškino, kaip prieš 7 metus įsikūrė klubas. Dėka visų pritarimui. Dabar esame laimingi, turime kur sueiti. Ir kaip smagu turėti savo pastogę. Svarbiausią kalbą pasakė J. Milleris. Sunkiausia buvo sukėlimas finansų, bet ačiū visiems: viskas buvo atlikta ir dabar klubas gerai laikosi. Adelė Pakalniškienė tą viską paaiškino angliškai. Po kalbų sekė dainų

programa. Dainavo solistas L. Strack, St. Kuzmickas, Dainos Mylėtojų choras po vadovybe H. Janulytės. Visi labai gerai pasirodė. Publika nesigailėjo aplodismentų.

Sausio 26 d. L. L. D. 45 kp. surengė koncertą. Ta proga kaip tik svečiavosi Albertas Daupša. Albertas jau ne pirmą kartą atvyksta į St. Petersburg. Mes visada pasinaudojame. Al Daupša yra geras dainininkas. Bet šį sykį jam ypač gerai sekėsi. Dainavo solo ir dueta su St. Kuzmicku. Publiškai taip patiko jo pasirinktos dainos, kad jis buvo iškvieistas dainuoti keletą sykių. Dainavo ir mūsų choras. Visiems akompanavo H. Janulytė. Publiškai geriausia patinka senos liaudies dainos, nes daug jų atsimeina iš savo jaunų dienų. Ačiū visiems programos dalyviams. Šį sykį geras burys svečių buvo iš Pensylvanijos, Eastono, Allentown ir kitų miestelių, viso apie dvidešimt asmenų. Visi Amerikoje gimę, maišytos vedybos. Jų tėvai jau mirę, bet lietuviškas kraujas traukia prie lietuviškos dainos. Jie seniai nebuvo girdėję lietuviškos dainos. Jie gaudė kiekvieną išartą žodį.

Tarp svečių radosi visiems gerai žinomas L. D. S. Albumo komisijos narys Antanas Vasaris su žmona iš Detroito. Jie svečiavosi pas dukrą. Aplankė ir mūsų klubą. Buvo iškvieistas pakalbėti, pasveikino mus nuo detroitiečių. Pagyrė mūsų gražų Klubą, gerą chorą ir geras dainininkus. Mes tai jau žinom ir didžiuojamės, tik mums reikia jaunesnių veikėjų. O to mes negalim gauti.

Paaiškino apie L. D. S. albumą, kad jau eina prie pabaigos.

MŪSŲ LIGONIAI

Sunkiai serga Verutė Norvilienė. Ji randasi slaugymo namuose. L. Tvaska grįžo iš ligoninės, randasi namuose.

M. Tvaskienė, buvo pasiroošus grįžt į Detroitą. Staiga susirgo. Sūnus Charles ir marti Minnie turėjo atvažiuot pas sergančią motiną.

Milda Lukas dar vis nesveikuoja. Seniai nesimato. Antano ir Antaninos Jocių, Vlado ir Kliopasos Kelleys. Girdėjau, kad sirguliuoja. Linkiu visiems ligoniams greičiau pasveikti. Petronėlė Simėnienė vėl išvežta į ligoninę, tai jau 5 kartą per 4 mėnesius. Labai gaila.

Gruodžio pabaigoje mirė L. L. D. 45 kp. narė Mary Melnichuk. Atrodė sveika, tvirta, bet per 6 mėnesius nelabasis vežys ją nukankino. Ji buvo ukrainietė, susipratus pažangi moteris, mūsų organizacijų rėmėja. Lankė mūsų klubą kiekvieną šeštadienį. Nuliūdime liko dukra, gyvenimo draugas Jacobs. Palaidota Clevelande. Sirdinga užuojauta jos šeimai.

Vasario mėnesį šie draugai atžymės savo gimtadienius: Elena Jaskevičiūtė, Lillija Novak, Adelė Budrienė, Vladas Dubendris, Julius Greblikas, Pranas Mockapetris. Mieli draugai, linkiu jums visiems geros sveikatos ir sulaukti dar daug gimtadienių.

Vasario 2 d. įvyko Piliečių klubo susirinkimas. Pirm. Valys Bunkus davė Klubo mėnesinį raportą. Finansų sekretorė Adelė Pakalniškienė davė klubo metinį raportą. Klubo išdas tvirtas. 1979 m. mirė 11 narių. Per tuos pačius metus gavome 8 naujus narius. Labai gaila tų, kurie mirė, paliko mus amžinai. Mirus nariui, Klubas už

\$15.00 perka gėlių. O jei duoda užuojautą į laikraštį, tai susidaro \$20.00. Po susirinkimo buvo pietūs. Mūsų šeiminkai Andrius ir Monika Račkauskai visus gerai pavaišino.

Svečių sezonas jau įpusėjo, matėsi daug nematytų veidų. T. Genzenas iš Kanados, svečiuojasi pas brolienę.

Pas M. Klišienę atvažiavo jos sesutės: Dora Ališauskas iš N. Jersey, Mary Alcock iš Pennsylvania, Violet Gatavetsky, iš Philadelphia. Labai linksma, kaip 3 sesutės susitiko.

Walteris ir Emily Pozeriai iš Chester, Pa., Kirkučiai iš Wilkes Barre, Pa., J. Rinkūnai, J. Dumbrios, P. Stankai iš Easton, Pa., Walteris ir Helen Chaplikai iš Pennsauken, N. J. Pas R. ir H. Feiferius svečiuojasi Marytė Greifenbergienė ir Augustas Paulionis. Šį sykį buvo daug svečių, ne visi čia suminėti. Atrodo, kad jiems mūsų klubas patiko. Prižadėjo vėl atvažiuoti. Labiausia jie pamėgo lietuvišką dainą.

Vasario 9 d. įvyko L. L. D. 45 kp. mėnesinis susirinkimas. Pirm. St. Kuzmickas pranešė, kad po ilgos sunkios ligos mirė Stefanija White-Venkaitienė. Atsistojimu pagerbta. J. Andriulienė davė metinį raportą. 1979 m. mirė 9 nariai, naujų gauta 4. Viso narių yra 120, nevisi pasimokėję. Būtų gerai, kad iki liepos mėnesio visi pasimokėtų.

Vasario 9 d. Chorui suėjo 15 metų. Nutarta duot visiems chorisams veltui pietus. Choras patar nauja, kuopai dainuoja kas šeštadienis. Be dainos ir be muzikos būtų nykūs parengimai. Apie choro praeitį kalbą pasakė buvusi choro mokytoja Adelė Pakalniškienė. Nurodė sunkią choro pradžią. Tada neturėjom savo klubo. Pamokos buvo laikomos po butus tai pas vieną, tai pas kitą. Dabar laimingi turime savo klubą, savo pastogę. Dabar tai padaryt gal nepajėgtumėm. Visi jau daug senesni, kiti išmirė, daug kas jau nebepajėgia vairuoti ir nebeturi automobilio. Autobusu nevisur privažiūsi. Ir sunku būtų surinkti visus dainininkus ir atvežt į paskirtą vietą. Adelė Pakalniškienė chorą mokino per 13 metų. Jai rezignavus, dabar moko H. Janulytė. Linkime chorui dar ilgai ilgai gyvuoti. Vėdu kiekvienų metų sąrašą, kiek narių netenkam per metus. Nuo 1962 metų iki 1980 mirė 130 narių. Didžiuma jų vardai daug kam žinomi. Ir šiandien vartau šią knygą ir randu pavardes Jono ir Onos Rūbų, Viktor Valley, Palinos ir Jono Blaškių ir daug kitų. Ar visi mes juos prisiminsim? Mane tai labai jaudina. Man labai jų gaila. Paimkime Philadelphia miesto: ten buvo šimtai pažangių žmonių, 5 L. L. D. kuopa, 3 L.D.S. kuopa, didelis Choras, 400 "Laisvės" skaitytojų. Tūkstančiai suvažiudavo į "Laisvės" ar spaudos pikniką. 6 pašalpiniai Klubai, 3 lietuviškos salės. Čia ėjo laikraštis "Kova". Šiame mieste gyveno tūkstančiai gerų tautiečių. Dabar čia nieko neliko. Pasiliko prisiminimas. J. Andriulienė

NESIMATO STREIKUI PABAIGOS

Prieš apie 4 mėnesius sustreikavo International Harvester bendrovės darbininkai ir sustojo dirbė fabrikai. 35,000 darbininkų neteko darbo ir kol kas dar nesimato streiko pabaigos.

KULTŪRIETES SVEIKINA "VILNĮ" JUBILIEJAUS PROGA

Vasario 19 d. buvo Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos narių susirinkimas. Smagu pažymėti, kad atsilankė daug narių. Visos buvo puikiai nusiteikusios, svarstė draugijos ir apšvietos reikalus.

Draugijos pirmininkė U. Juodaitienė atidarė susirinkimą ir vedė tvarką. Naujai išrinkta draugijos fin. sekretorė Isabelle Peters pranešė, kad iš buvusios fin. sekr. Mary Gragar perėmė knygas ir pradeda darbą kaip galint nuosekliau. Taipgi naujoji išrinkta Eva Sankus raportavo, kad perėmusi iš J. Jarazienės įteikė naujai išrinktai banko knygtę ir priminė, kad viskas sutvarkyta. Tikisi, kad naujoji valdyba atliks darbą taip gerai, kaip ir senoji.

"Vilnies" vajeaus komisija pranešė, kad dirbanti, kiek sąlygos leidžia, bet nežinanti, kada bus paskelbta vajeaus pabaiga.

J. Marazienė pranešė, kad balandžio 27 yra ruošiamas "Vilnies" 60 metų jubiliejaus banketas ir koncertas Grand Manor Hall. Bilieto kaina \$15 asmeniui. Nutarta pasveikinti "Vilnį" jubiliejaus proga įteikiant \$100. Narės čia pat išigijo bilietus, o kitos pasižadėjo vėliau tai padaryti, taipgi asmeniškai pasveikinti bei pinigais paremti laikraštį. Šis kultūričių rūpestingumas rodo, kaip jos aukštai vertina darbo žmonių laikraštį.

Sutikau nemažai čikagiečių

Sausio 26 d. turėjau progos dalyvauti LLD 45 kuopos, St. Petersburg, Fla., renginyje. Svečių atsilankė daug. Matėsi atvykusių iš šiaurės. Buvo puikūs ir skoningi pietūs, kuriuos pagamino M. ir E. Raskauskai, talkininkaujant kitoms klubietėms.

Papietavus kuopos pirm. Stasys Kuzmickas prašė svečių dėmesio ir pradėjo dainų programą. Pirmiausiai pakvietė svečių Albertą Dupšą iš Worcester, Mass. Svečias puikiai dainavo solo, o vėliau duete su Stasiu Kuzmicku. Jie abu puikūs dainininkai. Publika nesigailėjo aploდismentų. Paskui dainavo vietinis Dainos Mylėtojų choras, vadovaujamas šaunios mokytojos Helen Janulytės. Choras labai gražiai dainuoja, jam talkininkavo ir svečias.

Pasibaigus puikiam koncertui, pirmininkas padėjo svečiui, chorui ir visiems dalyviams ir pakvietė visus pasišokti.

Šiame pobūvyje sutikau daug pažįstamų: M. ir F. Walaičius, kurie skundėsi sveikata, ypač akių silpnumu, sutikau Verutę Kasparienę, ji sako jaučiasi gerai ir vikriai šoka kaip jaunuolė, Albertina Jakienė ir Marcella Vasiliauskienė gerai nusiteikusios, Bernice ir Juozas Vaitkai puikiai nusiteikę ir gražiai atrodė. Jie kas šeštadienį padeda dirbti klubo parengimuose.

Labai buvo malonu su visais susitikti ir pasikalbėti. Visi prašė pasveikinti vilniečius, tą pačią progą ir aš pati linkiu visiems vilniečiams geros sveikatos ir nesušalti. Iki kito pasikalbėjimo!

J. Urmonienė

Nutarta kartu su LLD 19 kuopa atžymėti Tarptautinę Moters dieną, kovo 8 d., 1 val. dieną, "Vilnies" salėje.—Po atžymėjimo bus paruoštos vaisės. Tad prašome Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos narių dalyvauti kovo 8 dieną "Vilnies" salėje.

Pranešta, kad serga klubo narė V. Masilionienė, bet jau grįžusi iš ligoninės. Ją galima aplankyti jos bute 3424 So. Union Ave. Nesveikuoja L. Matuzienė, E. Klastauskienė, H. Trusk. Linkėtina joms visoms atgauti jėgas.

Atžymėti šių narių gimtadieniai: Viktorijos Walteraitės, Antaninos Vaitkienės, Eva Sankus, K. Kurpeikienės, A. Budrienės, A. Staškienės, M. Sutkienės. Joms palinkėta ilgo, sveiko ir darbingo amžiaus ir sudainuota "Ilgiausių metų".

Kitame susirinkime, kuris bus kovo 18 d., pasižadėjo padėti valdybai maistą paruošti Helen Pajūnienė. Ji apgailestavo, kad negalės dalyvauti kovo 8 d., atžymint Tarp. Moters dieną, nes bus jos anūko vestuvės, tai įteikė \$3 pirkti maisto dalyvių pavaišinimui.

Gauta nuo P. Stalioraitienės laiškas ir jame \$10. Iš jų pamoka duokles už 4 metus, o likusius \$5.20 c. padovanoja draugijai.

Po susirinkimo buvo draugiškas pasivaišinimas ir pokalbiai. Visos skirstėsi puikioje nuotaikoje ir pasižadėjo nepamiršti kitų pobūvių.

Sekr. J. M-nė

KULTŪRIEČIŲ ŽINIAI

Mielos sesės Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos narės, prašau visas nepamiršti, kad mūsų susirinkimas įvyks kovo 18 d., 12 val. dieną, "Vilnies" salėje. Šiame susirinkime tinkamai atžymėsime Tarptautinę Moters dieną ir po to draugiškai pasivaišinsime.

Lauksiu skaitlingo atsilankymo į šį taip svarbų susirinkimą.

Sekr. J. M-nė

Svarbus pasitarimas

Vasario 16 d. buvo Lietuvių Darbininkų Apšvietos Draugijos narių susirinkimas, kuriame buvo plačiai apkalbėti "Vilnies" namo reikalai, nes ši draugija rūpinasi "Vilnies" pastatu.

Namo prižiūrėtojas Juozas Budris raportavo, kad viskas tvarkoje. Draugijos fin. sekretorė Mary Grager raportavo, kad išimta apdrauda ant namo ir apmokėti taksai.

Diskusijose kilo mintis, kad reikėtų pagražinti salę, bet kas tą darbą atliks, kol kas nenumatyta.

Buvo numatyta šiam susirinkime rinkti naują valdybą, bet tai palikta sekančiam susirinkimui, kuris nutarta šaukti balandžio 12 d., 1 val. po pietų, "Vilnies" salėje. Nariai, kurie atsilikę duoklių mokėjime, atsilankykite ir pasimokėkite. O tie, kurie norėtumėte įstoti į draugiją, atsilankykite į susirinkimą ir tapkite nariais. Nauji nariai priimami tik tai susirinkime.

Šiame susirinkime pasimokėjo duoklę 11 narių. Taipgi įstojo į draugiją du nauji nariai. Lauksime skaitlingo atsilankymo balandžio 12 d. susirinkime.

Sekr. J. M-nė

Svarbu L. T. kapinių sklypų savininkams

Prašau visus Lietuvių Tautinių kapinių sklypų savininkus dalyvauti metiniame susirinkime, kuris įvyks kovo 9 d., 1 val. po pietų, Dariaus-Girėno salėje, 4416 So. Western Ave. Šiame metiniame sklypų savininkų susirinkime bus duotas platus direktyjos raportas, kad per pereinamus metus atlikta ir kaip stovi kapinių reikalai.

Sklypų savininkai turės pilną teisę pasakyti, kaip jiems kapinių tvarka patinka ir ar yra kokių trūkumų bei neaiškumų. Be to, galės klausti bei patarti, kaip turėtume veikti.

Pasitikiu, kad savininkai matys reikalą dalyvauti šiame visuotiniame susirinkime ir apsvartys visus Lietuvių Tautinių kapinių reikalus, nežiūrint, kad šiame susirinkime nebus renkami nauji direktoriai.

Šia proga noriu priminti tiems, kurie persikėlė kitur gyventi, būtinai praneškite kapinių administracijai savo naują adresą (kartu pažymėkite ir seną), nes kitaip negausite pakvietimo į susirinkimą. rašykite: Lithuanian National Cemetery, 8201 So. Kean Ave., Justice, Ill. 60458. A. J. Powell.

Kaip žinote, be pakvietimo negalėsite dalyvauti balsavime, jei būtu kas naujo pasiūlyta.

A. J. P.

Svarbu LLD 19 kuopos nariams

Dar kartą primenu, kad kovo 8 d., 1 val. po pietų, "Vilnies" salėje įvyks LLD 19 kuopos narių susirinkimas. Labai svarbu, kad kuo daugiau narių atsilankytų, o ypačiai moterų narės, nes tą dieną yra Tarptautinė Moters diena, tad mes ją galėsime tinkamai atžymėti.

Taipgi labai svarbu, kad visi nariai pasimokėtų duokles už šiuos 1980 metus. Visi žinome, kad išleisti knygas, daug kainuoja, tai jei norime gauti naują knygą, tai laiku pasimokėkime duoklę. Turime ir šiaip svarbių klausimų, tad svarbu, kad kuo daugiau narių atsilankytų.

Kuop. pirm. Ch. Yurgan

LDS 53 kp. narių žiniai

Siuomi prašau visus narius atsilankyti į susirinkimą, kuris įvyks kovo 15 d., 1 val. po pietų, "Vilnies" salėje. Šiame susirinkime bus nominacijos į LDS Centro valdybą. Svarbu visiems atsilankyti ir nominuoti narius, tinkamus į centro valdybą.

Pasitikiu, kad suprasite svarbą ir į šį susirinkimą atsilankysite.

Fin. sekr. M. Montvilienė

SMAGU PRANEŠTI

Floridoj radau drg. Juozą Šarkiūną rimtai sergantį ir apie tai parašiau į spaudą. Dabar galiu pranešti linksmesnę žinią, kad jis sausio 25 d. apledo ligoninę, o vasario 2 d. jau dalyvavo parengime. Jį labai rūpestingai prižiūri jo mylima žmona Helen. Ligonis jau net dirbinėja po savo sodeį.

Smagu, kad Juozas sveiksta.

J. Urmonienė

DETROIT, MICH.

MIRĖ KLUBIETĖ

Vasario 14 d. š. m. mirė Detroito Klubo narė: Teofile Yakas, 88 metų amžiaus. Ji mirė Brent ligoninėje. Buvo pašarvota Martinson laidotuvių namuose ir palaidota vasario 16 d. su bažnytinėmis apeigomis. Paliko dideliame nuliūdime tris sūnus: George Yurgalonis, Al Kuchinskas ir Joseph Yakas, šešius anūkus, vieną proanūką ir daug kitų gimičių ir draugų.

ČIAGIMUSIŲ SUSIRINKIMAI

Čiagimusių moterų sorority susirinkimas gruodžio 14 d. įvyko pas Alice Stacey (Stasiukėnas). Jos pagelbininkės buvo Ruth Gugas, Mary Nienus ir Isabelle Brazas. Vasario 8 d. susirinkimas įvyko pas Aldona Petrul. Jos pagelbininkės buvo Millie Vasaris ir Alda Lūminky. Sorority visuomet turi gerus susirinkimus. Jie yra naudingi, o rengėjai visuomet pateikia skania vakarienę.

Moterys investorės susirinko vasario 13 d. į Emma Rye namus ir turėjo savo susirinkimą.

Vyrai investatoriai sausio mėn. susirinko pas Frank Nienus, o vasario 9 d. susirinkimas įvyko Kęstučio Garelio namuose. Moterim ir vyrams sekasi su šerais ir sako, kad visi bus turtingi.

PAŽANGIOS MOTERYS

Detroito Moterų Pažangos Klubas turėjo savo mėnesinį susirinkimą vasario 10 d. Susirinkimą sklandžiai pravedė pirm. Anna Daukus. Po susirinkimo buvo pietūs, kuriuos priėmė Pat Stunskas. Skanų kugelių iškepė ir aukėjo Elizabeth Ulinskas. Tortus iškepė ir aukėjo Ruth Gugas ir Anna Kairaitis. Bilietus pardavė Lillian Gugas, o virtuvėje padėjo klubo sekretorė Mary Norush. Į susirinkimą atėjo daug moterų ir jų svečių. Visi skaniai pavalgė pietus. Moterų klubui liko gero pelno.

KANDIDATĖ

Vasario 10 d. įvyko LDS 21 kp. susirinkimas. Buvo kandidatų nominacijos į LDS Centro valdybą. Buvo nominuoti visi dabartiniai centro valdybos nariai, bet prie jų buvo nominuota detroitietė Bertha Rye (Rugienius). Ji sutiko kandidatuoti į LDS trustistus. Bertha Rye yra čiagimusi, gerai kalba lietuviškai, sportininkė, dalyvauja LDS vajuje prirašinėdama naujus narius. Pastaruoju metu smarkiai darbuojasi del kėglio turnyro, kuris įvyks Detroito gegužės mėn. Gera kandidatė verta už ją balsuoti.

FILMAS APIE LIETUVĄ

Pereitą vasarą, 1979 metais, detroitiečiai Albinas ir Susan Bubnelis su sūnumi buvo Tar. Lietuvoj aplankyt gimičių ir ten išbuvo visą mėnesį. Visur važinėjo, viską matė. Albinas susuko filmą ir jis su savo žmona Susan parodys tą spalvotą filmą Detroito Lietuvių Klube sekmadienį, kovo 23 d. tuojau po klubo mėnesinio susirinkimo. Įėjimas veltui. Ateikite ir pamatykite, kaip Tar. Lietuva atrodė 1979 metų vasarą. Stefanija

Vilnis, kovo 6, 1980.

60 YR. "VILNIS" ANNIVERSARY

Banquet - Concert

Sunday, April 27, 1980

GRAND MANOR HALL,

5436 S. Archer Chicago, IL.

Donation \$15.00 per person

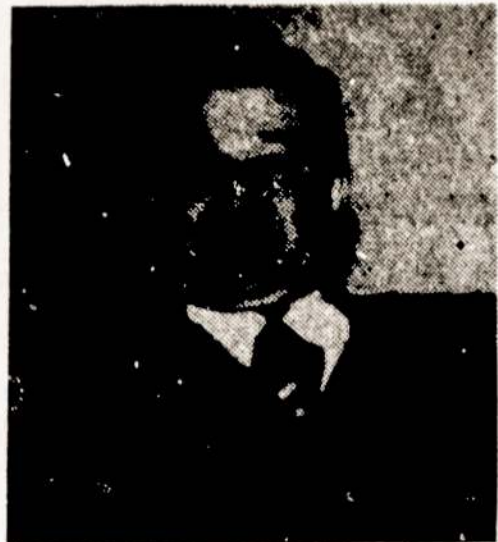
Food and Drinks included Parking in Rear

Doors Open 12 Noon

Dinner at 1 P.M.

A. Andryauskas
sveikina "Vilni"
su \$100

Iškilingai
atžymėkime
"Vilnies" 60-ji
jubiliu

Antanas Andryauskas

Sumaniau aplankyti drg. Antaną Andryauską—Tony Boy. Radau jį gerai nusiteikusį ir sveikatoje sutvirtėjusį, net pats pasidžiaugė, kad jaučiasi daug geriau. Besikalbant priminiau, kad "Vilnis" balandžio 27 d. atžymėjimui savo 60-to gimtadienio ruošia banketą. Antanas sakė, kad jis skaitas ir remias laikraštį "Vilnis" nuo jos pirmos dienos. Tai pasakęs iškėlė man \$100 ir prašė įteikti administracijai. Jo prašymą patenkinau.

Negaliu nepažymėti, kad Antanas dažnai remia "Vilni" šimtais dolerių. Jis trokšta, kad "Vilnis" dar ilgai gyvuotų ir teiktų savo skaitytojams teisingas žinias.

Nuoširdus dėkui Antanui už paramą. Būtų malonu, kad jo sveikata sutvirtėtų ir mes galėtume jį sutikti jubiliejiname bankete.

J. Pateckas

TURISTINĖ GRUPĖ Į LIETUVĄ

Kaip atsimeiname, praeitą vasarą į Lietuvą vyko gausi laikraščio "Vilnies" skaitytojų turistinė grupė dešimčiai dienų. Siemet tokia grupė irgi organizuojama. Siemet Lietuvoje pabuvos nuo liepos 4 iki 14 d. Tuo metu Vilniuje vyks ir Dainų šventė—liepos 11-13 dienomis.

Dėl vykimo sąlygų, kokią dieną išvyks iš Čikagos ir kokią dieną grįš, ir kiek kaštuos kelionė, vedamos derybos su American Travel Service Bureau kelionių biuru (Račkausku). Kai tik sužinosime, paskelbsime.

Adm.

A. KORENS NEPAMIRŠTA "VILNIES" REIKALŲ

Antaneta ir Andrius Korens iš Decatur, Mich., prisiuntė laišką ir jame \$20. Padalino taip: \$10 už prenumeratą, \$5 į fondą ir \$5 Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijai duoklės. Jie rašo, kad pas juos nemažai sniego. Prašo pasveikinti visus vilniečius ir palinkėti geros sveikatos.

V-tė

Vilnis, kovo 6, 1980

KOVO AŠTUNTOJI

Siais metais sukanka 70 metų nuo Kovo 8-tos dienos pasirinkimo Tarptautinei Moters dienai. Tai buvo 1910 metais pasauliniam moterų suvažiavime Danijoje, Kopenhagos mieste, kur žymioji moterų darbininkių veikėja Klera Zetkin pasiūlė kovo 8 d. švęsti kaip Tarptautinę Moters dieną.

Amerikoje gyvenančios moterys dar daug turime kovoti dėl lygių teisių su vyrais politikoje ir darbe. Mūsų sesės T. Lietuvoje toje T. Moters dienoje ne tik ilsisi, bet būna pagerbtos savo draugų ir apdovanotos gėlėmis. Mes kartu džiaugiamės, kad jos tai susilaukė ir gali didžiuotis savo laimėjimais.

Vyšnutė

RŪPINASI "VILNIES" REIKALAIS

Vasario 9 d. vakare paskambino telefonu prof. B. Kubilius iš Hot Springs, Ark., ir klausia, kaip sekasi "Vilnies" pastogėje? Pasakiau, kad kaip tik tą dieną turėjome "Vilnies" bendrovės direktorių tarybos posėdį ir aptarėme laikraščio reikalus.

Prof. B. Kubilius labai patenkintas mūsų veikla, tik apgailestavo, kad vargiai jiedu su Mildute galės atvykti, nes jų abiejų sveikata negeriausia. Jo akis vis dar nepagyja, o Mildutė vis dar lanko gydytoją, po pirmiau buvusio rimto susirgimo. Jei jie negalės dalyvauti, tai su parama ir mintimis bus su mumis.

Smagu, kad nors ir toli nuo mūsų gyvena, o mintimis ir rūpesčiu dėl laikraščio taip arti.

Julija M.

IŠVYKO Į FLORIDĄ

Vasario 6 d. drg. Millie Kancerienė išvyko į Floridą. Ji sakė, kad ten pasisvečiuos apie porą savaitių. Apgailestavo, kad vasario 9 d. negalės dalyvauti direktorių posėdyje, kur ji eina išdininkės pareigas. Sakė, kad daugiausia svečiuosis St. Petersburg, nes ten turi daug pažįstamų ir draugų.

Linkime jai pasisekimo ir naujų jėgų.

Vilnietė

PENKIOLIKA METŲ BE PRANO VASILIAUSKO

15 metų nėra trumpas laikas, bet žmogus ir jo darbai pasilieka neužmirštami. Turiu minty Praną Vasiliauska, kuris mus paliko visiems laikams 1965 metais kovo 12 dieną. Velionis atliko daug gražių ir visuomenei svarbių darbų. Jis pavyzdinčiai veikė Ex Mainierių klubo chore, eidamas pirmininko pareigas. Stambiai paremdavo pažangią spaudą. Visur dalyvavo, kur tik buvo vedama kova už darbo žmonių gyvenimo pagerinimą.

Nežiūrint kad kovo 12 d. bus 15 metų, kai negailestinga mirtis sustabdė jo kilnios širdies plakimą, bet prisimename jo gražius darbus ir pavyzdinę gyvenimą, liūdime kartu su jo mylima žmona ir kitais šeimos nariais. Tebūna jam ramu ilsėtis Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Vyšnutė

LIŪDNA ŽINIA

Čikagiečiams gerai pažįstamas ir "Vilnyje" dirbęs raidžių rinkėjas Steponas Večkus (Čikagoje buvo žinomas Jonas Kuodis) vasario 4 d. mirė Druskininkuose. Jis prieš keletą metų buvo ištiktas paralyžiaus ir po to išvyko pastoviai apsigyventi į T. Lietuvą, tikėdamas atgauti sveikatą. Bet mirtis jam pastoję kelią.

Jul. M.

MIRĖ JULIJA BISHOP-MOTEČIUS

Gavome liūdną žinią, kad sausio 23 d. mirė Julija Bishop-Motečius, sulaukusi 90 m. a. Velionė gyveno Lake Village, Ind. Buvo ilgametė "Vilnies" skaitytoja. Velionės vyras Pranas Motečius mirė 1971 m.

Paliko nuliūdime sūnus Charles Bishop ir jo šeima, dukra Helen Zellers ir jos šeima bei kiti giminės šioje šalyje ir Lietuvoje.

Palaidota sausio 25 d., Roselawn kapinėse, Roselawn, Ind.

Reiškiamo gilią užuojautą liūdinčiai šeimai.

V-tė

MIRĖ LIETUVIAI

Vasario 1 d. mirė Marija Petkienė, sulaukusi 92 m. a. Gimė Lietuvoje, šioje šalyje išgyveno daug metų.

Vasario 2 d. mirė Ignas Rudis, sulaukęs 63 m. a. Gimė Lietuvoje, Linkuvos apylinkėje, Gerbutkių kaime. Šioje šalyje išgyveno 30 metų.

Vasario 3 d. mirė vienuolė Teresa-Domicella Čižauskaitė, sulaukusi gilios senatvės.

Vasario 5 d. mirė Jonas P. Gudelis, sulaukęs 71 m. a. Gimė Lietuvoje. Šioje šalyje išgyveno 31 metus.

Vasario 5 d. mirė Vladas Tamašauskas, sulaukęs pusės amžiaus. Gimė Lietuvoje, Tauragės mieste. Į šią šalį atvyko po antro pasaulinio karo.

Vasario 5 d. mirė vienuolė Elena Barusevičiūtė, sulaukusi senatvės.

Vasario 5 d. mirė Simas Apanavičius, sulaukęs 58 m. a. Gimė Lietuvoje, Trakų rajone, Semeliškės miestelyje. Šioje šalyje išgyveno 31 m.

Vasario 5 d. mirė Bronislava Linkuvienė-Traškytė, sulaukusi 91 m. Gimė Lietuvoje, Biržų rajone, Pasvalio miestelyje. Šioje šalyje išgyveno 70 metų.

Vasario 10 d. mirė Elena Špokienė-Kiaurakytė, sulaukusi 47 m. a. Gimė Lietuvoje. Šioje šalyje išgyveno 34 metus.

Vasario 10 d. mirė Kostas Gausis, sulaukęs 82 m. a. Gimė Lietuvoje. Šioje šalyje išgyveno 60 metų.

Vasario 11 d. mirė Albertas Skrebutėnas, sulaukęs 45 m. a. Gimė Čikagoje.

Vasario 12 d. mirė Frances Dvilaitienė, sulaukusi pusės amžiaus. Gimė Lietuvoje. Šioje šalyje išgyveno 52 metus.

Vasario 8 d. mirė Veronika Murauskienė-Bartkutė, sulaukusi 94 metų amžiaus. Gimė Lietuvoje. Šioje šalyje išgyveno 76 metus.

Vasario 13 d. mirė Juozas Grigulis, sulaukęs 82 m. a. Gimė Lietuvoje, Kvedarnos apylinkėje, Pumpenuose. Šioje šalyje išgyveno 30 metų.

Vasario 13 d. mirė Anthony P. Liakas, sulaukęs 69 m. a. Gimė Chicago, Ill.

Vasario 14 d. mirė Adelė Stulcaitė-Kopūstas, sulaukusi 66 m. a. Gimė Lietuvoje, Švieksnoje. Šioje šalyje išgyveno 30 metų.

Vasario 15 d. mirė Leonas Janulevičius, sulaukęs 69 m. a. Gimė Lietuvoje, Joniškėlio apylinkėje, Gruzioose. Šioje šalyje išgyveno 30 metų.

Vasario 17 d. tragiškai žuvo Algimantas Antanas Mikutaitis, sulaukęs 24 m. a. Gimė Čikagoje.

Vasario 16 d. mirė Aldona Saulė Michelevičienė, sulaukusi 59 metų am. Gimė Lietuvoje Kaune. Į šią šalį atvyko po antrojo pasaulinio karo.

7

VILNIUJE, LIETUVOJE

MIRUS

Justui Paleckiui

Mirus ištikimam lietuvių tautos sūnui, Socialistinio Darbo Didvyriui Justui Paleckiui, reiškiu gilia užuojautą velionio žmonai Genovaitei ir visai velionio šeimai Lietuvos liaudžiai netekusiai nepavarduojamo kovotojo už jų reikalus. Velionis buvo ištikimas draugas visų darbo žmonių, kaip kad mano velionis tėvelis Felix Beadal sakydavo, jei daugiau lietuvių tauta turėtų tokių sūnų, tai jos ateitis būtų dar šviesesnė ir pilnesnė.

Zinokite, kad ir aš giliai liūdžiu su Jumis.

HELENA BEADALYTĖ

ZEIGLER, ILL.

LIŪDNA 3 METŲ MIRTIES SUKAKTIS

Jonas Venoski

Jau trys metai kaip mirė mano vyras Jonas Venoski, palikdamas mane giliausiame liūdesyje. Buvo gimęs Lietuvoje, Telšių rajone.

Giliame liūdesyje paliko sūnūs Stanley ir John, dukros Bina ir Bert.

Šią mirties sukaktį prisimenu su skaudančia širdimi, kad Jc nebėra mūsų tarpe.

Mylimas Jonai, lauk ir manęs ateinant už metų už kitų. Kai ir manęs nebebus, liksime abu užmarštyje.

EVA VENOSKI

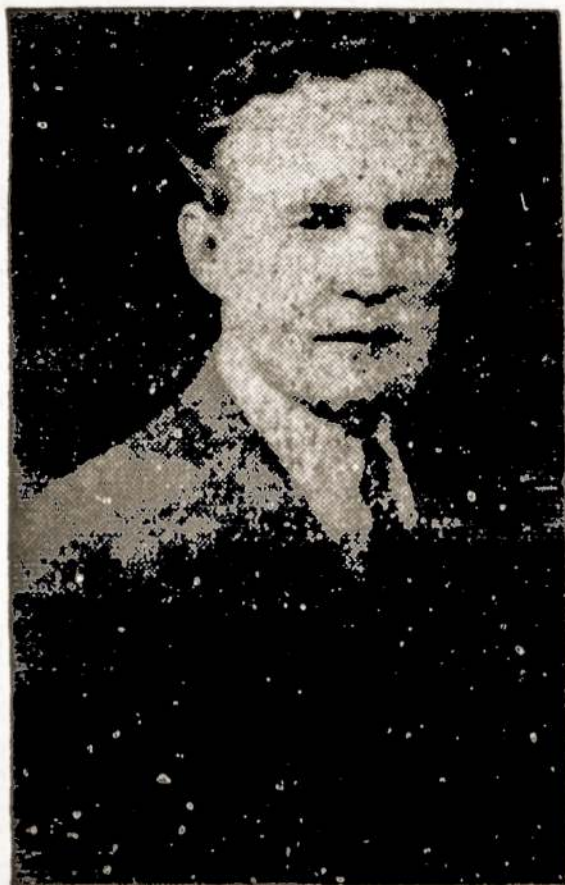
DETROIT, MICHIGAN

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Jau septyni metai, kai mirė

Mikas Detroitietis [Mikas Masys]

Mirė 1973 metų kovo 7 dieną

Prieš septynius metus mūsų mylimiausias atsiskyrė nuo mūsų visiems laikams. Kiekvieną dieną jo ilgimės ir mintyse kartojame šiuos žodžius:

"Gyvenimą užbaigėi ir užmerkei akis,
Amžinu miegu ramiai užmigai,
Nustojo tau plakusi pailsusi širdis,
Savo mylimą dukrą Stefaniją
Ir žmoną Teofilę liūdėt palikai . . ."

Brangusis, ilsėkis ramiai savo nameliuose Woodlawn kapinių įsienyje. Mes Tave nuolat lankysime, liūdesime ir niekad nepamiršime.

Liūdinti žmona TEOFILĖ
Liūdinti dukra STEFANIJA

LIŪDNA 15 METŲ MIRTIES SUKAKTIS

Pranas Vasiliauskas [Wassel]

[Mirė 1965 metų kovo 12 dieną]

Kovo 12 dieną sukako penkiolika metų, kai sustojo plakusi Prano Vasiliausko jautrioji širdis. Mūsų mylimasis atsiskyrė iš mūsų tarpo visiems laikams. Mes jo liūdimė ir nepamiršime, nežiūrime kiek metų praslinks.

Velionis buvo gimęs Lietuvoje, Varnių mieste. Šeimoje buvo penki broliai, dabar visi jau mirę.

Lai Jam būna ramu ilsėtis Lietuvių Tautinėse kapinėse.
Nuliūdę liekame:

žmona MARCELLA VASILIAUSKIENĖ
podukra FRANCES ir vyras EDWARD JORDAN
brolių vaikai Amerikoje ir Lietuvoje

CLEARWATER, FLA.

Mirus Stefanie White

Reiškiamo gilia užuojautą jos vyrui Juozui, dukrai Gladys, žentui Robert Tate, Smithtown, N. Y., anūkei Stefanie, anūkam Robert ir William, sesutėms Charlotte Ruk, Clearwater, Fla., Frances ir žentui James McDermont, Pittsburgh, Pa., broliams William ir Bernard Valentine, Bowdoinham, Maine, ir kitėms artimiesiems bei draugams.

LITHUANIAN SENIOR CITIZENS CLUB
St. Petersburg, Florida

MIRUS

John Peters-Petručiui

Reiškiu gilia užuojautą našlei Onai, dukrai Jo-Annai bei jos šeimai ir visiems kitiems giminėms.

ANTANINA BUTKIS
La Grange Park, Ill.

MIRUS

John Peters-Petručiui

Reiškiamo gilia užuojautą našlei Onai, dukrai Jo-Annai bei jos šeimai ir visiems kitiems giminėms.

JULIA ir ALPHONSE ANTONOWITZ

LIŪDNAS MIRUSIOS MAMYTĖS

Agnes Trijonienės-Gerčytės

PRISIMINIMAS

[Mirė 1976 m. sausio 20 d.]

Liūdnei ir širdį veriančiai praslinko keturi metai be mūsų mylimos mamytės, uošvės ir močiutės Agnės Trijonienės. Nors jau keturi metai, kai jos jautrioji širdis netikėtai ir nenujaustai sustojo plakusi, bet mūsų širdgėla dėl jos mirties nė kiek nesumažėjo.

Nežiūrint, kad Jos nebėra mūsų tarpe, jos pavyzdingas gyvenimas ir kilnūs motiniški pamokinimai bei skaisti meilė tebėra gyvi mūsų širdyse ir tokie pasiliks per visą mūsų amžių. Jos mielą vardą, minėsime su aukšta pagarba ir lankysime jos kapą Lietuvių Tautinėse kapinėse, prisimindami jos didelę meilę mums.

Lai mūsų mylimai mamytei būna lengva ilsėtis šios šalies žemėje.

Nuliūdusios dukros:
ESTELLE BOGDEN ir jos vyras VINCAS
BERNICE KARAS ir jos vyras STEVE
taipgi mūsų šeimos